

SÖRMLANDSLÅTEN

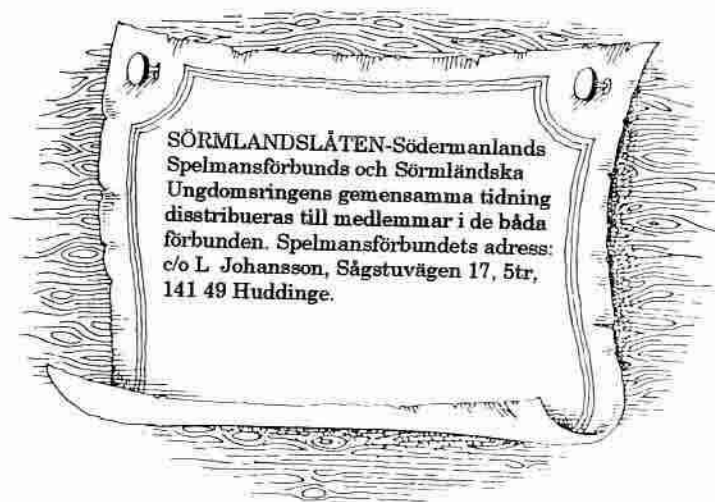
med Sörmlandslinjen

TOMTEGUBBE.

1994

Nr 4

Innehåll

<i>Två ordförande har ordet</i>	2	<i>Pauline Lundström</i>	8
<i>Stefan och Staffan</i>	3	<i>Om Klockar Andersson</i>	9
<i>Verksamhetsplan för BU-sekt.</i> ..4		<i>Två legender</i>	10
<i>Det har kommit en ny skiva</i>	4	<i>Nutida Stafansspel</i>	10
<i>Axels och Elnas minnesfond</i>	5	<i>Busiga gåtor</i>	11
<i>In Memoriam</i>	5	<i>Vimmerbybornas besök</i>	12
<i>En folkvisestrof och dess</i>	6	<i>Slöjdsektionens verksamhet</i>	12
<i>En melodis uppkomst</i>	7	<i>Utlandsbesök</i>	12

Omslagets tomt är hämtad ur "Svenska allmogens plägseder", Nordiska museet.

Övriga tomtar ritade av Petra Molin.

Manusstopp den 15 januari för Sörmlandslåten nr 1 1995

Två ordförande har ordet

Höst. Jag tycker hösten är en vacker årstid. Skogens träd brinner. Den brinner i alla möjliga och omöjliga färger. Inget går väl upp emot att få gå i skogen en vacker höstdag och se lönn och björk flamma i gult och rött. Den kalla höstluften svalkar kinden fastän soler skiner från en klarblå himmel. Sommaren tar farväl av oss och naturen lägger sig att vila. Snart är vintern här och lägger sitt täcke över alltsammans.

1994 går också mot sitt slut och 1995 närmar sig. Spelmansförbundets jubileumsår, som vi hoppas kommer att präglas av många roliga aktiviteter med anledning av våra 70 år. Det finns säkert många, som har trevliga, roliga eller annorlunda minnen från något eller några av dessa sjuttio år. Skriv hit och berätta! En, som har gjort det, är Sivert Hellberg, numera boendes i Huddinge. Han berättar om ett möte med spelmännen Hjalmar Björklund och Robert Nordström i mitten av 50-talet. Sivert önskar kontakt med andra, som var med där. Jag, som tillhör den yngre generationen spelmän, tycker sådana minnen är oerhört intressanta och fascinerande att läsa om. Det handlar ju om spelmän, som vi normalt bara sett namnet på eller, i bästa fall en bild på, nästan i en notbok. Finns det t.ex. någon, som var med på spelmansstämman på Ånhammar 1932, och kan berätta lite om detta? Det skulle vara fantastiskt roligt att få läsa. Bli det många sådana här minnen kanske man skulle kunna ge ut ett litet separat jubileumshäfte med spelmansminnen under 70 år samlade.

Det här numret av Sörmlandslåten är det sista vi gör i samarbete med Sörmländska Ungdomsringen. Av olika skäl ser de sig tvingade att dra sig ur samarbetet, vilket vi i Spelmansförbundet naturligtvis beklagar. Björn Falk har på annat håll i tidningen förklarat orsakerna till att Ungdomsringen nu tackar för sig. Vi i Södermanlands Spelmansförbund kommer dock att fortsätta att ge ut tidningen till våra medlemmar. Det kommer att kosta oss lite mer, men vi tror att Ni skulle sakna tidningen om den inte kom, så därför är det värt den extra utgiften, tycker vi och vi är säkra på att Ni delar den uppfattningen. Kanske kan vi hitta lämpliga samarbetspartners på andra håll. Vem vet? Vi tackar i alla fall Sörmländska Ungdomsringen för den här tiden och vi fortsätter naturligtvis samarbeta med dem på andra sätt.

Slutligen vill jag önska Er alla en lugn och skön julhelg när den så småningom kommer och ett gott slut på detta året och en god början på nästa!

Eder Leif Johansson
Ordförande SSF.

När man vaknar en morgon i början av oktober och finner att det redan kommit snö måste man inse att den kallare årstiden redan är här, även om det är ett par månader för tidigt.

Den första helgen i oktober hade Sörmlandsdistriktet en sammandragning av styrelse och sektioner på Adelsö som ligger på en av Mäläröarna. Vi var där förlagda på vandrarhem. För att komma dit åkte vi färja från Slagsta, detta är en relativt ny rutt, man kommer till Ekerö och sedan får man ta ytterligare en färja till Adelsö, i stället för att åka runt inne i Stockholm över Brommaplan vilket tar en massa tid. Prova på denna tur någon gång, man kommer direkt ut på "landet" så att säga.

Under telefonsamtal med olika distriktsordföranden i distriktet har det framkommit önskemål om en ordförandekonferens. Frågor som man kan diskutera är följande:

Hur kan vi gemensamt lösa de problem vi har med för få ungdomar. Hur kan vi få in mer pengar till föreningar och distrikt? Är det enda sättet att höja medlemsavgiften och kursavgifter eller finns det andra vägar att gå? Fundera över detta problem som vi alla har hamnat i. Har din förening lyckats lösa någon fråga, dela med dig till oss andra.

Har ni några problem som ni vill skall komma upp på ordförandekonferensen så hör av er till till Björn eller Henry.

Ordförandekonferensen planeras till i januari 1995 så snart som möjligt, detta kommer sig av att de återstående helgerna 1994 är bokade av andra aktiviteter för många av distriktsstyrelsernas funktionärer.

Vår distriktstidning Sörmlandslåten / Sörmlandslinjen

Under många år har vi i Sörmlandsdistriktet haft en distriktstidning som utkommit med varierande antal nummer på året. Under det senaste året har det skett en sammanslagning av såväl Sörmlandslinjen som Sörmlandslåten till en tidning, dels för att vidga informationen dels för att sänka kostnaden. När nu tiderna förändras och bidragen till distrikt och föreningar minskar eller helt upphör uppkommer ekonomiska svårigheter. Det verksamhetsbidrag som vi fått från landstinget har nu helt dragits in (1994 = 43.000:-). Detta bidrag har till huvudsak gått till att producera vår del i tidningen. Vi har nu tyvärr fått fatta beslutet att tillsvidare helt avstå från att producera en tidning och vi funderar nu på om vi kan finna någon billigare form att lämna information till våra medlemmar på. Har Du någon bra idé så tar jag tacksamt emot den.

Björn Falk
Distriktsordförande
Sörmländska Ungdomsringen

Stefan och Staffan

**Staffan var en stalledräng.
Er tackom vi så gärna.
Han vattnar sina fålar fem
allt för den ljusa stjärna.
Ingen dager synes än
fast Eder tyckes så.
Det är den ljusa stjärnan som
för dagen plägar gå.
Solen skiner högt över lindelöven
klara.**

I den gamla Svenska hushållsalmanackan, Runstaven, finns helgonens dagar utmärkta. Dessutom hittar man där också andra viktiga dagar som var av betydelse för det så kallade bondeåret. Varje betydelsefullt datum var försett med en symbol, och ännu i början av förra seklet kunde många människor tyda symbolerna och hämta viktiga kunskaper. Runstaven var i början en nästan meterlång och decimeterbred plank, där runor och symboler radade upp sig i god ordning.

När boktryckandet blev mera allmänt förekommande trycktes Hushållsalmanackan på stora ark, ett förfarande som var betydligt enklare. Mitt exemplar är tryckt 1775 och någon har en gång köpt det för 24 öre kopparmynt.

I månaden december trängs symbolerna om utrymmet. Det är många dagar som man måste hålla reda på i bondehushållet. Nära Lucia finns en stor trädgårdssax. Intill ligger en knippa torrt gräs som saxen sätter tänderna i. Detta betyder att vintersolståndet är nått. Saxen klipper av de mörka nätterna och ljuset skall återvända. Ett litet barn med gloria över huvudet har dagen 24 och då lär inte ens den mest sekulariserade människa kunna ta miste. Det är Jesus.

Intill det heliga barnet står uppresta dryckeshorn för att visa att tiden är inne för gillen och andra fester. Mellan hornen ligger några vanliga rejåla stenar. Vad kan de ha att göra här? Datumet är den tjugosjätte december och den dagen, annandagen, tillhör martyren Stefanus som stenades till döds för nästan tvåtusen år sedan enligt legenderna.

De berättar också att denne Stefanus var stalledräng hos konung Herodes. En mörk decembermorgon hade han som vanligt utfört sina sysslor och när han lämnade stallet fick han se en stjärna som lyste upp himlen med magisk glans. Han blev så tagen av synen att han måste berätta den för konungen och lät honom också förstå, att stjärnan vittnade om att en ny konung hade blivit född i den lilla staden Betlehem.

Man kan tänka sig att Herodes brast ut i skratt. Vem skulle kunna hota en sådan härskare som han? För att riktigt visa hur litet han brydde sig om en dum drängs spådomar pekade han på en nystekt tupp, som han ämnade avnjuta och sa, att det där med farliga stjärnor var ungefär lika tokigt som att en stekt tupp plötsligt skulle gala.

Hanen gol.

Herodes fick då brått att ställa till massmord på oskyldiga småpojkar och Stefanus gick sitt öde till mötes. På medeltiden lär man ha sjungit en visa om Herodes stalledräng och hans hemska slut.

Hälsinglands apostel hette Staffan och det är väl förklarligt om namnen Stefan och Staffan blandats ihop, i synnerhet som viskunsskapen hölls vid liv genom muntlig tradition. Att aposteln skulle ha varit ryttare eller sysslant med hästskötsel är höljt i samma dunkel som omger så många av våra förfäders hjältar.

Annandag jul, när de unga karlarna hade skött sina sysslor i stallen, samlades de för att rida Staffansritt. Morgonen var mörk, men de kände vägen och fort skulle de gå. En och annan häst dopades säkert med brännvin för att han skulle bli vildare och ge sitt yttersta för att komma först till målet, en bäck som förde sitt vatten mot norr. Vinnaren, som först fick doppa mulen i vattnet, blev mest delaktig av dess undergörande kraft, men även de som anlände senare kunde tack vare vattenkraften hålla sig friska under det kommande året.

Återfärden var också vild, ett äventyr för stora starka drängar. När de sedan varit hemma och tagit igen sig efter strapatserna, gav de sig ut på en ny Staffansritt. Runt i byn red de och tiggde mat och brännvin av bönderna, för nu skulle man äta, dansa och roa sig, så det gällde att vara försedd.

Det har säkert funnits många versioner av Staffansvisan. Den i början citerade är en sörmländsk variant, som har kvar folkvisans omkväde. Fast det är mitt i vintern skiner solen högt över klara lindelöv. Sådant går för sig i folkvisan och kanske bringade den litet hopp om vår, sol och grönska.

En uppländsk variant kanske inte betraktas som riktigt rumsren, men förr i världen var man nog på många håll ännu frispråkigare än vi är nu.

**Staffan kommer på gäle,
håll dig väl fålan min,
rider som själve håle**

**allt för den ljusa stjärnan
som för dagen går
och som skall för oss lysa
i detta nya år.
Staffan kommer på täppan.
Han fryser illa om skräppan.**

**Staffan står på farstusten,
Han fryser illa om sina ben.
Och får vi inte brännvin i vårt krus
så kalla vi mor för kalvskinnsmus.**

Vi har fortsatt att sjunga om Staffan. Vi brukar träffa honom redan på luciadagens morgon, där hans visa smyger sig in bland luciasångerna, fast han är ute för tidigt. På trettondagen är han däremot ute för sent, för då är det stjärngossarnas tid, men Staffan dröjer sig envist kvar i ljuset från stjärnan och vi skulle nog sakna honom, om han inte var med och sjöng visan som för oss hör ihop med julen!

**Staffan var en stalledräng.
Vi tackom nu så gärna.
Han vattnar sina fålar fem
allt för den ljusa stjärna.
Ingen dager synes än,
stjärnorna på himmelen de blänka.
Två voro röda.
De tjänte väl sin föda.
Två voro vita.
De var varandra lika.
Den femte den var apelgrå
den rider Staffan själv uppå.
Innan hanen galit har
Staffan ut ur stallet var
innan sol månd uppgå
betsel och guldsadel på.
Staffan rider till källan.
Han öser upp vatten med skällan.**

Brita von Rosen

Verksamhetsplan 1995 för distriktets BU-sektion

Mål	Fortsatt arbete med att öka medlemsantalet inom distriktet avseende barn & ungdomar mellan 7 - 25 år. Totalt med 50% från 1993, dvs från 253 sommaren 1993 till 380 vid årsskiftet 1995/1996. Öka antalet BUS-ledare ute i föreningarnas styrelser, samt hjälpa dessa i deras arbete med barn- och ungdomsaktiviteter.
Januari	1995-01-21 Uppraktsträff i Södertälje för alla funktionärer med sällskap inom distriktet. Denna träff börjar bli en tradition och vi i BUS tror att detta är ett utmärkt sätt för distriktsfolket att lära känna varandra även privat.
Februari	1995-02-12 Ungdomsdans i Katrineholm Ett fortsatt steg i vår satsning på ungdomar över 13 år.
April	1995-04-01 Vår-BUL i Nynäshamn med preliminärt tema kämpalekar och fingerlekar. 1995-04-09 Ungdomsdans i Nyköping Dansen fortsätter om och hur ungdomarna vill.
Juni	1995-06-?? Ungdomsringens Dag på Skansen. Här skall BU-sektionen försöka samordna aktivitet för de föreningar som önskar delta från Sörmland. Datumet är ännu inte bestämt med det brukar vara någon helg i början av juni.
Augusti	1995-08-09 Ungdomskurs 3 dagar för ungdomar från 11 år. Detta som ett led i att få igång aktiviteter inför riksläget i Värmland, sommaren 1996.
September	1995-09-10 Ungdomsdans i ? Dansen fortsätter 1995-09-30 Barnkurs 2 dagar för våra yngre medlemmar anordnas verksamhet med mycket bus och lekar.
Oktober	1995-10-07 Sörmländska Ungdomsringens Grundutbildning , steg 1 av 4, 2 dagar. Nu startar vi en ny omgång av ungdomsledarutbildningen, tillsammans med DLM-sektionen. Kursen består av fyra fristående steg varav två på hösten och två på våren -96. Kursen vänder sig till ledare som känner att de behöver litet mer "kött på benen" samt även tilltänkta ledare. Det skall också vara möjligt för de som tidigare missat något steg av denna utbildning att komplettera. 1995-10-21 Höst-BUL . Plats och tema bestäms på Vår-BULEN
November	1995-11-12 Ungdomsdans . Dansen fortsätter med förhoppning om att den skall stå på egna ben. 1995-11-19 Sörmländska Ungdomsringens Grundutbildning . Steg 2 av 4, 1 dag. Mer information om denna fyrstegsraket kommer att skickas ut litet senare.
Övrigt	Fadderverksamhet Vi fortsätter att driva denna tanke vidare och kommer att försöka delta i de olika föreningarnas BU-verksamhet. Sammanställning av materiel Distriktet har under årens lopp fått in en hel del materiel i form av dansbeskrivningar, musik, video band samt erfarenheter. Detta kommer vi att försöka sammanställa för att sedan kunna distribuera till föreningar som vill ha nya idéer etc. Ungdomsdanser Detta är meningen att det skall vara en fri form av träffar för ungdomar, där distriktet försöker ordna med det praktiska som lokaler och utskick. Vi vill hela tiden ha deltagarnas synpunkter för att följa upp och förbättra denna verksamhet. Sörmländska Ungdomsringens Grundutbildning En grundläggande och omfattande utbildning i fyra fristående steg som vid deltagande i samtliga leder till ett ledarintyg. Drivs i samarbete med DLM-sektionen.

Det har kommit ut en ny skiva igen. Jag har lyssnat och tyckt!

"Å längtat haver jag" med Eva Tjørnebo.

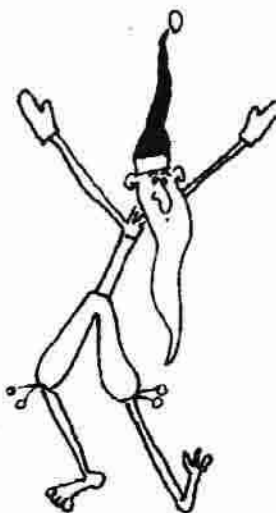
Å längtat haver jag efter den här skivan. Eva Tjørnebo, som i många år har tillhört våra allra bästa vissångerskor, har inte funnits själv på skiva förut. Men nu finns hon på CD och kassett här i sin solodebut. Och det i en debut, som heter duga. Resultatet är en skiva, som är en fröjd att lyssna på. Det är en härlig blandning av skämtvisor, kärleksvisor, dryckesvisor och mycket annat från hela Sverige och Åland.

Eva, som kommer från Helsingborg och har sina musikaliska rötter i Skåne, jobbar numera som distriktsläkare i Nyköping. Hon har arbetat i 20 år med att samla in visor och hennes arbete därmed har fört henne över stora områden - från Skåne till Norrbotten och från västkusten över till Åland och svenskfinska Österbotten. Hon är dessutom en eftersökt och populär kursledare i vis-sång.

På den här skivan sjunger hon med sin klara och rena stämma med stor inlevelse. Hon omger sig med några ytterligt kompetenta medmusikanter. Det är Mats Andersson, bas, Inge Henriksson, dragspel och durspel, Kjell Landström, nyckelharpa, Torbjörn Näsborn, fiol och Leif Åhlund, gitarr och cittra. Alltsammans håller hög kvalitet. Jag har svårt att peka ut någon riktig favorit bland låtarna, men ibland känns det som om Evas röst

Axels och Elnas Minnesfond har delat ut pengar.

Ur Axel och Elnas Minnesfond kan man söka pengar till ex. fiolköp eller liknande om man är folkmusiker. Utdelning av medel ur fonden sker två gånger om året i samband med donatorernas födelsedagar 27/4 och 29/10. Nyligen har Eva Rune i Stockholm, av fonden, mottagit 2.200 kronor som bidrag till inköp av ny och bättre fiol. Axel och Elnas Minnesfond och Södermanlands Spelmansförbund lyckönskar och gra-

In Memoriam

**Agne Andersson
1932 - 1994**

Den 28 september 1994 förlorade vi AGNE, en förbundsmedlem, kär vän och arbetskamrat, i Estoniakatastrofen ute på Östersjön.

Agne anställdes som militärmusiker vid Kungliga Södermanlands regementes musikkår 1960. Han avslutade sin militära bana som musikkapten 1971, då hans tjänst övergick till Regionmusiken. 1988 blev han anställd av Kultur i Sörmland som länsmusiker.

På Kultur i Sörmland arbetade han främst i Strängnäs Underhållningsensemble som pianist, dragspelare och arrangör av musik.

Agne var som medmänniska och musiker mycket omtyckt, efterfrågad och kunnig. Hans insatser bl. a. som kapellmästare vid Scenknuten i Eskilstuna var ovärderliga och stora.

Agnes största fritidsintresse var friluftslivet i skog och mark, segelbåten och snickarboden.

Jag, arbetskamrater och de människor som Agne kom i kontakt med i sitt yrkes- och privatliv, saknar hans värme och medmänsklighet som han gav oss med stor generositet. Södermanlands Spelmansförbund är dess medlemmar och när medlemmar avlider förlorar vi både goda spelmanskamrater och en del av vårt förbund. Vi tackar Dig, Agne, för vad du betytt för det sörmländska musiklivet och för oss i Södermanlands Spelmansförbund.

**Sören Olsson
hedersordförande**

kommer till sin allra bästa rätt i de vemodiga visorna, där hon sjunger à capella. Men det är en helt personlig uppfattning.

Skivan beledsagas av ett fylligt texthäfte med bilder och information kring låtarna. Ett extra plus för detta.

Köp den här skivan i julklapp, antingen till Er själva eller till någon annan Ni tycker mycket om! Ni kan köpa den från:

AllWin: 08 - 778 29 73, CDA: 08 - 24 20 00 eller direkt från Eva Tjörnebo: 0155 - 24 31 67 (kvällstid).

Jag ger "Å längtat haver jag" med Eva Tjörnebo fem fioler!

1 fiol = Köp nåt annat för Dina pengar!

2 fioler = Hyfsad platta, men det finns bättre!

3 fioler = En bra skiva! Köp den!

4 fioler = En riktigt bra platta! Värde pengarna!

5 fioler = Kalasskiva! Ett måste i skivhyllan!

Leif Johansson

En folkvisestrof och dess förebild

Av Bernt Olsson

N° 109. Andante.

"Jag såg ett ljus i Österland,
Det lyste som en stjerna,
Det var så likt den lilla vän.
Jag älskade så gerna.
Jag tror den vännen lever än,
Och honom väl jag känner,
Som tändar upp sitt ljus igen,
Mellan två såta vänner.

En liten fågel i en bur
emellan fyra murar,
Han sjunger väl av sin natur,
Fast hjertat är bedröfvadt;
Långt hellre vill han på fri fot,
Kring hela jorden vandra,
Ån sitta i en bur af guld
Och taga mat af andra.

Denna melodi synes vara af andra utg. vara oriktigt upptecknad, ty rytmen är ofullständig, då två takter saknas i senare afdelningen. Detta styrkes genom de ord, som dertill sjöngos i Södermanland."

(Ur A G Rosenberg: 160 polskor, visor och danslekar, 1876.)

Det finns inte mycket samband mellan de två strofer som enligt Rosenberg sjöngs till den melodi som han publicerat som nr 109 i sin samling "160 Polskor, Visor och danslekar upptecknade i Södermanland 1823-1835 samt satta för pianoforte..." Det verkar som om den andra strofen hade ett helt annat ursprung än den första, och det råder inget tvivel om att den från början hört hemma i en berömd dikt av **Lars Wivallius** (1605-69), nämligen **Ach, Libertas, tu ädla ting**. Dikten har uppenbarligen varit populär och spridits som folkvisa och skillingtryck - den av Rosenberg återgivna versionen verkar som ett sammandrag av flera Wivallius-strofer (mz = med):

1
Ach libertas, tu ädla tingh!
Sääll är then tigh kan njutha!
Fast tu wore fattigh och ringh,
ingen må tigh
Bättre ästu medh tom buuk
i ödemarken fundhen
ähn een klädning af gyllenduuck
medh stoor omsorgh bebunden,

2
Ja, een fogell uthi een buur,
hvars frihet är beröfwat,
han siunger wäll af sin natur,
men hiertat är bedröfwat,
när han hörer thee foglar skiön
som uthi lufften siungha
sigh glädia öffwer marcken grön
effter sin art och tungha.

[...]

4
Heller will han på een grön qwist
Siungha medh hungrog magha
een skiön loffsångh sin herra Christ
ähn maat hos herrar tagha,
heller han will i törra trään
sofwa mz roo och lijsa
äähn ther som skiöne sänger är
sigh låta aff menniskior spijsa.

Lars Wivallius kom från Vivalla i Närke; han var av ofrälse börd men hade gått i latinskola, legat vid Uppsala universitet och "peregrinerat" på kontinenten under denna det 30-åriga krigets tid. Han var uppenbarligen mycket begåvad - språkkunnig, visdiktare på flera språk, god tecknare, vältalare. Hederlig var emellertid det minsta han var, och i kraft av sin intellektuella överlägsenhet kunde han uppenbarligen duperas och bedraga snart sagt vem som helst.

Hans mest fantastiska klipp var väl

när han besökte en dansk adelsman i Skåne, Ulf Grip, utgav sig för att vara svensk friherre vid namn Erik Gyllestierna, vann värds förtroende och dotterns, Gertruds, hjärta och blev trolovad med henne. Lars gifte sig med sin Gertrud, men det skedde hemligen i Småland, och då hade fadern redan börjat ana oråd.

Hur det gick antyds i Ach Libertas

8
Men, I himblar och firmament,
warer mz migh bedröfwat!
All lycka haar sigh från migh wendt,
migh är frijheet beröfwat.
Jagh haar warit i Jern och bandh
nu snart i tu åhr fånghen
för een Jungfru af Danmarcks
landh;
så är mig werlden gånghen.

16
Så hafwer migh nu slagett felt
thee söthe ord och tanckar.
För een Jungfru haar iagh förspilt
alt hwad iagh föör haar samkat.
Migh är hele werlden ohuld
och önskar dödsens smertha
allenast för een Jungfru skuld,
som migh doch gaf sit hierta.

Romantiskt låter det, och kärlek hyste de nog för varandra, med det tog slut med tiden. Vad som dikten inte nämmer är hur den charmerande och älskvärde förmente friherren och friaren lurade av sin blivande svärfader åtskilligt med pengar, kläder, möbler och klenoder och förskingrade alltihop.

Efter att ha varit på flykt i Sverige, där han gömt sig bl. a. i Nyköping, återvände han oförsiktigt till Skåne (d. v. s. Danmark), blev fast och fördd till Kristianstad, där han låg fjättrad i en "kista" på torget i tio veckor "allmogen till

spektakel" och "i sådan en illaluktande stank, som hade jag varit en hund", som han skriver.

Han var dödsdömd, och den bedragne och ursinnige svärfadern begärde "vänligen" i ett brev, att bödeln måtte tortera och plåga honom något.

Konstigt nog lyckas fången rymma (genom att dupera en fångknekt) och ta sig till Sverige. Efter att ha hållit sig undan ett bra tag blev han fast i Stockholm och satt i Stadsgårdsfängelset, anklagad för bedrägeri, papistiska stämplingar, spioneri m. m.. Dessutom missänktes han nog för trolldom.

Från fängelset överöste han myndigheterna med suppliker och klagoskrifter av det mest häpnadsväckande slag och även av klagodikter, varav vi just stiftat bekantskap med en, nämligen Ach libertas (d. v. s. frihet).

Hans uppträdande i rättegången är lika häpnadsväckande: han höll sina försvarstal på allehanda språk - bl. a. på latin och italienska, som just ingen begrep, och det gjorde god verkan. Hade inte Gertrud Grip själv infunnit sig och anklagat honom, hade han kanske klarat sig.

Han fick det emellertid hett om öronen så småningom, och till slut "svarade han föga, utan svettades och strök svetten av dis".

Så rymde han igen, dömdes ärelös, och fick sitt namn uppspikat på skampålen. Efter att ha gömt sig hos folk i bl. a. Stockholm och i Nyköpingstrakten blev han åter fast och förd till Kajaneborgs fästning i norra Finland. Cellen var en liten trekantig håla i fängelsemuren. Här

fortsatta han märkligt nog att skriva, fastän han av kölden "måste... med den ena handen uträta den andra" och kvaldes av stanken. Han säger nämligen att "jag ... måste göra mitt lufs nödortfitt inne i fängelset hos mig". Här tillkom hans kanske mest berömda dikt "Klagovisa denna torra och kalla vår". (Melodin är troligen densamma som till psalmen Den signade dag.)

1641 utverkade vänner hans frigivning, men hans liv därefter var dystert. Nu var han inte längre den kække äventyraren utan en halvskum brännvinsadvokat - någon riktig advokat kunde han inte bli, eftersom han var ärelös.

12
**Hwad hielper nu thet iagh haar
reest
uthi werldenne wijdha?
Hwad båtar ähn, thet iagh haar läst
och offta ondt måst lijdhha?
Hwad är nu min förfarenheet
thet iagh haar peregrinerat?
Är icke nu fåfängelighet
all werldzens præål och ähra?**

[...]

17
**Nu blåser up I wädher all,
hälst I zephyrer kalla!
Gifwe från edher eet sorges skall,
Qwistar i skogar alla!
Och du, echo, mz stoort wecklag
måste alltid resonera
thenna min sängh både nat och dagh
och mz migh lamentera.
Amen.**

Det går alltså att följa Rosenbergs folkvisa tillbaka till 1600-talets diktning, och om man tycker om långa visor, kan man sjunga Wivallius 17 strofer till Rosenbergs melodi. Om man vill, kan man ta ännu ett steg tillbaka i tiden, eftersom Wivallius tydligen känt till och påverkats av strängnäs-biskopen Thomas frihetsvisa - en medeltida, revolutionär dikt som propagerar för att upprorsmannen Engelbrekt skall bli helgon. Här finner vi bl. a. den fångslade fågeln.

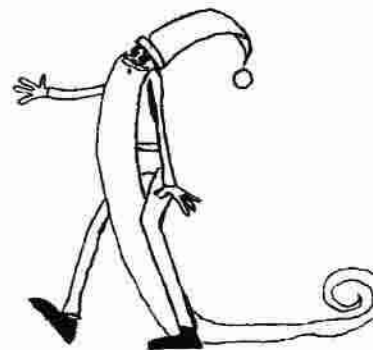
Till sist en annan liten lärdom: det var inte bara bland allmogen som man sade "hungrug" och "torr" på Wivallii tid.

LITTERATUR:

A. G. Rosenberg: 160 Polskor, Visor och Danslekar, 1876.

Sveriges nationallitteratur: Reformations-tiden, 1912

Henrik Schück: En äfventyrare, 1918.

En melodis tillkomst

I januari - februari 1989 satt jag med spelet i min slöjdstuga vid sjön Borsten i Ärla. Min far, som hette John, satt vid min sida och nynnade med i en melodislinga, som jag inte kunde få ut ur huvudet. Där jag missade fyllde min far i med att vissla vissa slingor. Efter att ha besökt slöjdstugan med samma musik-konsstellation flera gånger, tyckte vi, att vi kommit fram till något som liknade en slutprodukt av en låt.

-Vad ska vi kalla den? frågade jag min far.

-Ta något med sjön, sa far.

-Det får bli "Nere vid sjön", bestämde jag.

Några veckor senare hade min far gått bort, till det okända på andra sidan sjön. 83 år gammal. Strax efteråt döpte jag om låten till "Jonnes Vals".

Det skulle visa sig att några år senare skulle den bli väldigt omtyckt och mycket spelad, både i spelmanslag och i andra musiksammanhang.

Torsdagen den 7 april 1994 spelade jag upp den i finalsammanhang i Duveholmshallen i Katrineholm och fick första pris i dragspelstävling med den.

**Håkan Carlsson
medlem i SSF**

Saxat ur Tidningen Folket 8 april 1994

Carlsson spelade bäst!
Jo men visst! Eskilstunas store dragspelare Håkan Carlsson vann Radio

Sörmlands dragspelstävling när finalpasset i går avverkades inför 100-talet åskådare i Duveholmshallen, Katrineholm.

Efter att ha lyssnat till en rad provkassetter valde juryns ordförande, Gnesta - Kalle, ut tre finalister vilka möttes i ädelkamp som direktsändes i radions P4-kanal.

Siv Ternström, Mölnbo och Edor Sednert, Katrineholm hette motståndarna som dock fick ge sig när Håkan Carlsson snärtigt rev av Jonnes Vals, en egen komposition till minne av Håkans far.

En pokal att ställa på hyllan plus en resecheck på 2000 kronor blev Håkans belöning och sedan förenades alla tre finalisterna i Sundsvallsvalsen. Allt i bästa sämja eftersom de flesta dragspelare håller ihop i vått och torrt!

Stig Aggestad

PAULINE LUNDSTRÖM

JULDANS I VALLBY PÅ 60-TALET

Ett litet fynd presenterat av
KERSTIN PETERSSON

Till julen 1913 utkom i Eskilstuna en bok med den inte alltför upplysande titeln "GAMLA ESKILSTUNA". En del av berättelserna i den anspråkslösa volymen var nyskrivna, andra hade under ett par års tid publicerats i tidningen Sörmlandsposten under signaturen "Farbror Jonas". Nu framträdde emellertid författaren under sitt rätta namn. Hon - för "Farbror Jonas" var i själva verket en 70-årig fröken - hette Pauline Lundström och var född i Eskilstuna 1844 som dotter till en polis. Med undantag för en kort karriär som privatlärarinna i Stockholm i 25-årsåldern hade hon bott i hemstaden i hela sitt liv.

Bland berättelserna finns en av klart folkmusikaliskt intresse, en dansskildring från Vallby på 1860-talet. Bortsett från att det är litet svårt att könsbestämma berättaren - historien är ju lagd i munnen på den fiktive farbror Jonas - känns den med alla sina detaljer pålitligt självupplevd. Det verkar inte osannolikt att det med lite rotande i kyrkböcker och arkiv skulle kunna gå att identifiera spelmannen och kanske hitta musiken till de sångtexter som Pauline mindes ett halvt sekel senare:

"Det hade varit jul som vanligt även det året med dans och lekar för ungdomen litet här och var på landsbygden. Nu var det Vallbyungdomens tur, och det på själva Knut, som man riktigt skulle 'leka julen ut'. Och som jag just av en lycklig slump gästade hos släktingar i närmaste grannsocken, inbjöds jag naturligtvis att åtfölja mina lantliga kusiner till dansen. Utsikten till detta för stadsungdom ovanliga nöje fyllde mig också med en fröjd så stor, att jag ansåg under min värdighet att visa den. Som föret var något skärande beslöts att ej begagna skjuts utan de vida pålitligare apostlahästarna, då det ju dessutom efter lantlig beräkning blott var 'en liten bit bakom skogen'. Alltså travade vi iväg vid halv åttatiden fyra man högt (kusin Alma inberäknad). Så länge man färdades på kronans breda landsväg gick det med fart i mörker och nyfallen snö. Men så måste man taga genvägar och vandra obanade stigar, skuttande och snavande på försåtliga stenar och trädrötter, vilket jag i tysthet fann mindre tilltalande, tills vi längre fram upphunno några av bygdens tärnor med samma mål och vedermodor som vi. Då blev det glam och

skämt och sång, idel glada visor och dansmelodier, tills skräddarns Malin kom med. Hon var vacker och smal och stilig klädd som en stadsmamsell; hon hade varit i staden i hela sex månader och lärt sy fruntimmerskläder hos mamsell Snaag och haft många upplevelser där, vilka jag ensam ansågs värdig att lära känna. Den märkligaste och mest djupgående tycktes dock vara den att hon sett 'vackra Roos', positivspelaren och kvinnotjusaren, som glad och elegant vid den tiden rätt ofta lät sina vackra toner flyga kring vår stad. Dessa toner med därtill hörande varma blickar tycktes hava gått raka vägen till Malins menlösa hjärta. Han hade särskilt för henne sjungit 'Malins milda öga' och hon blev varm om kinden vid blotta minnet därav. Han hade även sjungit 'Krinolinvisan' och 'Bindeln fallit' utanför hennes fönster, ty den tiden sjöng man på gatan vid varje hus, som ansågs värdigt den äran. Den senare visan hördes mycket vid denna tid. Den var Wilhelm von Brauns avskedsord till Hilma och vår vackra trubadurs bravurnummer här. Hela sällskapet ville nu naturligtvis höra den och Malin började just på vår enträgna begäran sjunga. Hon placerade sig på stättan och hennes auditorium på gärdesgården bredvid. Tösen sjöng med känsla och övertygelse och vi hade nog hållit ut hela den långa visan; men den gamla gärdesgården höll blott första versen ut. Den föll med brak och publiken med den, och så blev stämningen livad igen, och man glömde Rudolf Roos och hans hjärtgripande kärlekskväden för att fortsätta till danslokalen, dit vi också efter en i mitt tycke sjumilalång vandring nådde utan vidare äventyr.

Där låg den lilla stugan inbäddad i djupt mörker, men dansen hördes redan på avstånd. Till höger i förstugan i ett kyligt och halvmörkt rum bjöds på kaffe med hembakade bullar i massa. Där voro både barn, ungdom och äldre personer församlade till trängsel, och nästan alla måste förplägas på stående fot, ty sittplatser var det ont om. På andra sidan om förstugan var dansstuga: ett bra nog stort kök med två låga fönster och i ena hörnet en stor gammaldags spisel, som gick långt fram på golvet och tog bort en god del av utrymmet för de dansande paren; dessa snodde emellertid omkring utan

att störas av hindret. Ett par talgljus på spiselkransen och ett par i hörnet bredvid spelmannen utgjorde hela belysningen. Dimman stod tät därinne, och vattnet rann på väggar och golv. Flickornas klädningar hade också redan kvartershöga bräm av smuts och väta, men ingen var ledsen för det, ty det var bara hemvävda bomullsklädningar, som dugde att tvätta.

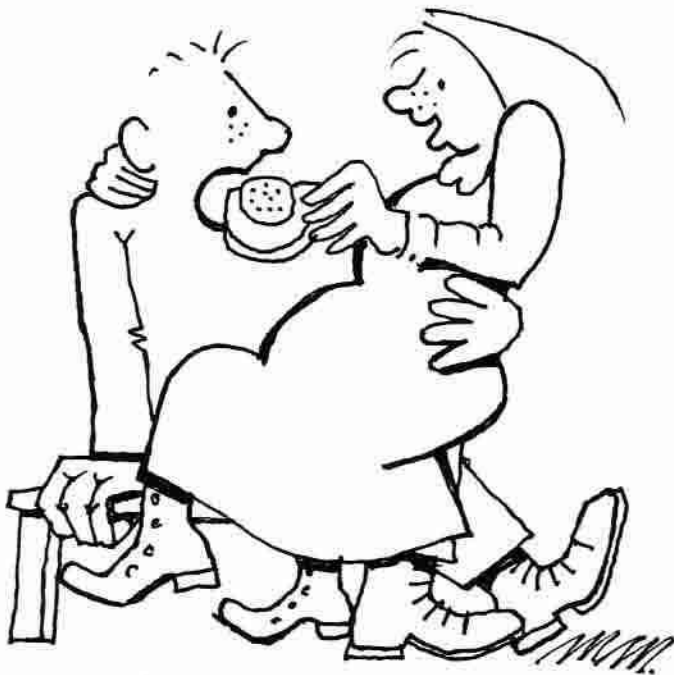
Visst tedde sig det hela något överraskande för en utomstående, men snart var man med och svängde om i dansen och fann allt vara nytt och trevligt. Ja, man dansade till och med redan där efter tonerna av 'Kväsarvalsen', ehuru denna utgavs för att vara ny många år senare. Sommaren därpå hörde jag den i Roslagen; den spelades eller sjöngs där av nästan varje rospigg och kallades där 'Vaxholmsvalsen'. Vad den hette i Vallby socken hörde jag inte, men om pastor B:s dräng ännu lever (han hette efter vad jag vill minnas något som slutade på 'qvist'), torde han kunna upplysa därom, ty det var just han, som var spelmannen.

Så led det över småtimmarna, och magen började skrika efter mat. Och fiolen tog till en annan melodi, och man sjöng och jublade glatt:

Kallskåla kommer! kallskåla kommer!

**Å passa vi oss, så får vi smörgås mä.
Äta och dricka vi ska, men e flicka
varendaste pojke ska ha i sitt knä.**

Och det hade man samvetsgrant. Man matade varandra och bet av varandras bastanta smörgåsar. Det kallades att 'bita du-bit' och man duade varann sedan över lag. Den stora smörgåsbrickan gick omkring, följd av kallskålen, som bestod av dricka och sirup med vetebröd-stärningar uti ett stort fat. Glas eller särskilda koppar nyttjades dock ej. Där låg en silverslev i fatet, och med den slevade var och en i sig en brödtärning och en slick sirupsdricka i tur och ordning, allt efter som fatet bjöds omkring. Men även om man kunnat inmundiga denna föga aptitliga förplägning, var det allt för mager kost för en hel natts vaka. Man var dock van vid sådant, och man dansade och fastade på nytt, och spelmanstallriken gick omkring och man sjöng den gamla visan om att 'Ge vår roliga speleman, som så vackert spela kan, en liten spelepenning'. Eller denna:

Bitu Du-bit

Om flickor inte penning har, så kan di ge en puss.

Dä ska bli rart, dä lovar ja, å smakar inte buss.

Men pengar tror jag helst han tar, så skramla vi nu litet var, så han blir en riker karl.

Och när det sen dansats hambo, vals, polkett, Lotta stöt, fyrpolska och slutpolska, började det dagas och bli söndagsmorgon. Och vi vandrade hem med

musik i spetsen för att söka sängen, om ej andra plikter kallade. Jag somnade dödstrött från både kaffe och frukost. Men tonerna av Norrköpings vackra skyttemarsch, som sjungits på hemvägen, hörde jag i sömnen, och jag såg vackra Malin stå på gärdesgården, hög och smärt, sjungande med hänförelse:

**Stupar jag för Dig, o fosterland,
låt mig slumra på din kära strand,
låt mig vila få uti ditt sköt,
ty det var för dig mitt blod jag göt.**

Klockar Andersson i Dorotea -spelmann från Mörkö.

Johan August Andersson, spelman, skollärare och klockare i Dorotea vid sekelskiftet, föddes på Mörkö i Södermanland 1865. Fadern J. E. Ersson, var kyrkvärd vid Mörkö kyrka. Det finns inga uppgifter om uppväxtåren, men det är tänkbart att Johan August fick undervisning av organisten Isaksson, som bör ha varit bekant med fadern. En annan elev till Isaksson var den kände spelmannen Anders Gustav Andersson, Norra Mörkö, född 1868, som blev upptecknad av Olof Andersson för Svenska Låtar och Södermanlands Spelmansförbund. Anders Gustav uppgav att han lärt sig spela fiol av "Tjädergubben" Jansson, som hade sin repertoar efter en tidigare klockare Andersson född på 1700-talet.

Johan August Andersson kom till Dorotea som skollärare 1890, enligt ett protokoll. Där noterades att han var född på Mörkö, men kom från Sveg. Något senare fick han också tjänsten som organist sedan det visat sig att han kunde spela orgel.

Johan August var inte gift, men sammanbodde med Sigrid Jonsson. Det var inte populärt att kyrkans man levde i synd och det blev inte bättre när det visade sig att paret skulle ha barn. Men det fick en tragisk upplösning, Sigrid och barnet dog. Det blev ett hårt slag för klockaren, som blev sjuk psykiskt och fysiskt. Han tvingades lämna skolan och senare också tjänsten som organist. Det var nu som namnet "Tok-Andersson" uppstod i folkmun. Lungsjuk levde han sin sista tid som fattighjon och 1907 noterades det att klockaren hade lämnat

Och jag tror nästan att jag därvid grät i sömnen. Det var ju också mitt vackraste minne av hela tillställningen, som icke alls var enastående i sitt slag. Så gick det nästan alltid till överallt i bygderna."

P.S.

Naturligtvis kunde jag inte hålla mig. Att hitta pastor B:s dräng som hette något på -qvist i Vallby på 1860-talet borde inte vara så svårt. Det var det inte heller. Med hjälp av ett antal husförhörslängder har jag fått reda på följande:

Jonas Jonsson, som på 1860-talet tog sig namnet **Lundqvist** var torparson och född vid Kråklöt i Husby-Rekarna 27 augusti 1822. Vad han gjorde i sin ungdom har jag inte forskat i, men senast från början av 1860-talet var han dräng hos kyrkoherde Carl Johan Bergius på prästbostället i Vallby. Därifrån flyttade han i oktober 1869 (väl på ordinarie fardag) till grannsocknen Hammarby. 1879 kom han tillbaka till Vallby och bodde då i Grundby. Från husförhören har prästerna antecknat att han "läser försvarligt" och han går emellanåt till nattvarden. Tydligt lever han fortfarande 1897; senare kyrkböcker har jag inte kommit åt. Att han skulle ha varit i livet 1913, som Pauline funderar över, är ändå osannolikt. Under de 36 år jag kunnat följa honom har han aldrig annan yrkesbeteckning än "dräng".

I Lars-Erik Larssons stora - och fortfarande dessvärre otröckta - biografiska material om spelmän i Sörmland finns **Jonas Lundqvist** inte med. Hurpass framstående han var som spelman går inte att få någon uppfattning om med hjälp av detta. Nu överlämnar jag med varm hand fallet Jonas till andra för utredning!

D.S.

det jordiska. Han fick fattigbegravning på kyrkogården i Dorotea.

Riksspelmannen och musikläraren Sören Johansson i Dorotea har i hög grad bidragit till att bevara låtar efter Klockar Andersson. Hembygdsföreningen i Dorotea har tagit fram ett bygdespel som kallas "Tok-Andersson" och uppförts med Sören Johansson i huvudrollen. Södertälje Spelmanslag gjorde det möjligt för teateramatörer från Dorotea och Sören Johansson att uppföra spelet på Mörkö vid hembygdsgården 1983. Aktörerna fick då tillfälle att besöka Håga där spelmannen föddes. Huset är borta sedan länge, men rester av husgrunden finns kvar. Så slöts cirkeln för ett levnadsöde. Klockar-Andersson är borta, men låtarna finns kvar och kommer att spelas långt in i framtiden.

Ingemar Skoglund

Två legender

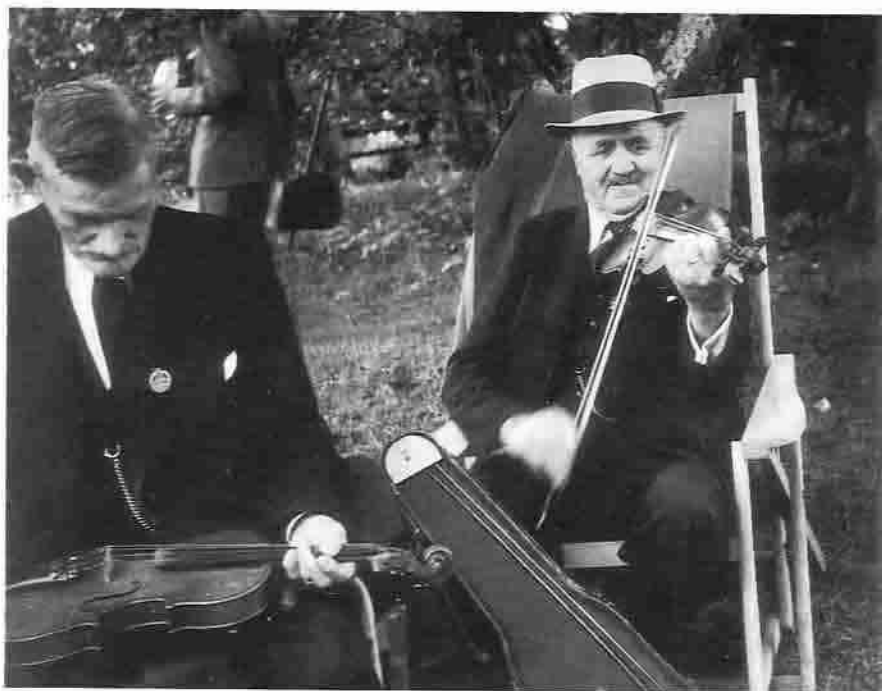

Foto: S Hellberg

Här kommer en bild på två legender bland sömländska spelmän. Bilden visar Hjalmar Björklund (1871 - 1956) från Oxelösund och Robert Nordström (1865 - 1958) från Lerbo och är tagen på Flenmo en försommarlördag någon gång i mitten av 50-talet, sannolikt 1954.

En norsk arkitekt, vid namn Selvaagh (reservation för stavningen), hade ritat en folkvillan, som Sörmlands Spelmansförbunds store välgörare Nils Eriksson "Flenmon" tänkte lansera i Sverige. Han hade byggt en sådan villa åt ett par av sina anställda. Detta nybygge skulle visas

upp för press, myndigheter och promi-nenser och som vanligt vid sådana till-fällen hade han bitt Spelmansförbundet att bidra till gästernas trevnad. Vid "Flenmons" välkomstanförande hälsa-des alla gäster välkomna kollektivt med ett enda undantag; spelmanen Hjalmar Björklund från Oxelösund, som han välkomnade alldeles speciellt.

Ett oförglömligt minne från samma tillfälle är när vi spelmän stod i en skogs-backe och spelade. "Flenmons" gode vän och granne, operasångaren Folke Andersson, var vid tillfället engagerad som värd. Plötsligt lånade han en av spelmännens fioler, satte den under hakan och klev upp på en sten ackom-panjerande sig själv, mycket enkelt och primitivt, och sjöng Gounods "Ave Maria". Detta är en av mitt livs största musikaliska upplevelser.

Om någon av Sörmlandslåtens läsare har minnen från denna försommarlör-dag eller t.o.m. själv var med då, tycker jag det vore väldigt roligt om denne hörde av sig till mig, så får vi språkas vid.

**Spelmanshälsningar, Sivert
Hellberg, Huddinge.
Tel: 08 - 711 51 31**

Nutida staffansspel

Sedan jag var liten har jag hört min mamma berätta om hur hennes ogifta morbröder kom springande på morgonen annandagjul med en kaffepanna fylld med het glögg.

När jag genom åren sökt i vårt arkiv efter någon speciell låt eller ibland på måfå, har ögonen fallit på uppteckning- ar av Staffansånger och seder omkring dessa. Sångerna har alltså funnits i minnet hos de spelmän från våra trakter som fått besök av upptecknare såsom Nils Den- ker, Olof Andersson eller Gustaf Wetter på 30- och 40-talen. På några ställen i vårt landskap har hela sedvänjan funnits i levande tradition fram till våra dagar, t. ex. i Vansö och Fogdö utanför Sträng- näs. Mer eller mindre motvilligt ikläder sig små pojkar än idag sina strutmössor och sjunger om Staffan stalledräng, men då som ett inslag i Luciatågets fågring.

Veckotidningarnas skönhetsdrottning- ar som drar genom städer och mindre orter på Luciakvällen får numera hela uppmärksamheten.

För några år sedan blev vi, ett gäng spelande, dansande, sjungande kamra- ter ombudda att göra Lucciamorgonen

festlig på en arbetsplats. Vi bestämde oss raskt för att låta Staffan spela huvud- rollen och att låta julbocken assistera. För att vår uppdragsgivare inte skulle bli besviken fanns Lucian med på rollistan, där även syntes stjärnbärare, vise män och härolder. Vi samlade på oss visor och låtar med julanknytning och satte ihop ett program av detta, inspirerade av Staffanssjungare.

Visan ur A.G. Rosenbergs uppteck- ningar från 1820-talets Sörmland blev en hälsningssång "Vi ser på eder förstu- dörr, att era slickor haft friare förr. Flick- orna låta oss lustiga vara, gossarna låta oss hädanfara. Jul en gång om året." Ur samma källa fick vi: "Klar sol uppå blå himmelen lyser". Bonden och räven passade bra med sitt omkväde: "Till jula". Så även "Vi ska skära havre och havre", samt "Räven raskar uti riset" med sina äldre melodivarianter. Staf- fansvisan ur Geijer - Afselius "Svenska folkvisor" drog vi med alla trettio ver- serna, likaså den accumulativa visan "De tolv julgåvorna". Vår erfarenhet efter att ha framfört sådana visor är att publiken lyssnar snällt på de tre första verserna, skruvar på sig efter den sjätte,

skärper sinnen efter den åttonde och är entusiastiska vid slutet.

Några instrumentala låtar har passat väl in i sammanhanget och en svängom med varandra och publiken likaså.

Judas med pungen har gått på tiggars- trått bland publiken och sedan julbock- en med sina krumsprång halvt skrämt livet ur dem är det dags att tåga ut till tonerna av "Haven tack, haven tack, kär moder för Ni vaknade så goder". Detta program har framförts flera gånger med litet varierat innehåll. Ibland har hög- läsning förekommit med försök till för- klaringar till Staffanslegenden och även gårdstomtens många hyss har varit tema.

De agerande har varit klädda i särkar, strutmössor med silkespapperskrus, gamla pälsar, julbocksmask av halm, guldpapperskronor och krimskrams till de tre vise männen där kungen av Moria land liksom Judas varit svärtad i ansiktet.

Ja, se ett riktigt spektakel har det varit och frågan är bara vilka som haft allra roligast, de medverkande eller publi- ken.

Litteraturhänvisning:
Sörmländska visor I och II
Svenska Låtar, Södermanland
Svenska Folkvisor, Geijer - Afselius
samt tryckta källor ur Södermanlands
Spelmansförbunds arkiv och Sörmland-
slätens tidigare julnummer.

Foto: C Frohm

Vi saxar följande beskrivning ur bo-
ken

BESKRIFNING ÖVER VESTRA VINGÅKERS SOCKEN

AF
N Aug. Lundgren

"Firandet af julhelgen är temligen lika med öfriga allmogens inom länet. En kort skildring härom huru det förr tillgick, och till en del ännu försiggår i äldre hus, må dock här intagas.

Julaftonen utsattes vid gårdarne sädeskärfvar för foglarna, och till kreaturen gafs bröd och bättre foder än vanligt, under uttalande till dem "nu är det julaf-ton". Karlarna sysselsatte sig för öfrigt under dgaen med upphuggning och inbärning af behöflig ved för helgen, medan kvinnorna hade fullt upp att göra med tillrustning inom hus. Ett bord ställdes då bland annat i ordning med julbröd. På detsamma utbreddes först en brokig duk, kallad "slävepe" (emedan den äfven begagnades som täcke i släden), och deroftan en vanlig hvit duk; härpå framsattes en mycket stor lim-

pa jemte annat bröd af flere sorter, hvaribland ej fick fattas en så kallad juloxe och en stor hveteulle, utsirad med krus, kransar och djurfigurer af bakverk. Allt detta fick ej röras förrän efter helgens utgång. Mot skymningen, då förenämnde göromål voro slutade, skyndade alla att tvätta sig och påtaga helgdagsdräkter, hvarefter de glada, men högtidligt

stämde, samlade sig i stugan, der det då lästes några passande psalmer jemte juldagens predikan ur någon postilla. Sedan denna vackra aakt var slutad, dukades bordet, och man satte sig till detsamma. Anrättningarna utgjordes af lut-fisk, blodkorf, "färskmataså", grisstek och sötgröt, jemte öl och brännvin, och hvarvid grötrim ej fattades. Efter måltiden var slutad och bordsbön läst, sjöngs ps. n:o 272, v 3, "Pris vare dig, o Gud", hvarpå alla

gingo till hvila. Innan dess ställdes dock julljuset midt på golfvet och brann hela natten. Den som då kunde hålla sig vaken, skulle vid midnattstid få se det brinna med tre lågor.

Redan klockan 2 eller senast 3 påföljande morgon voro alla uppe för att fara till julottan, men innan affärden hölls full måltid, för det mesta bestående af smörgås och korf m.m. jemte drickesvaror. Under färden, då mörker rådde, begagnades torrvedsfacklor. Ottesången började klockan 6, nu halv 7 på morgonen och omedelbart efter densamma slut högmessan, som räckte till klockan 9 eller 10. Äfven här herrskade den seden, att efter gudstjenstens slut påskynda hemresan, emedan den som först dermed blef i ordning, skulle året derpå först få i sin gröda. Genast vid hemkomsten togs den s.k. kyrksupen med godran och hvetebröd, samt derpå en stadig middag, hvarefter merendels alla, då inga besök den dagen gjordes, utan hvar och en höll sig hemma, togo sig en flere timmar lång middagslur. Till qvälls-vard spisades smörgås, skinka och kall stek.

Andra morgonen var ungdomen tidigt i rörelse för att sköta om kreaturen, då pigorna passade på att rusta om i stallet och drängarne i fähuset. Skam var det att sist få detta sitt göromål förrättadt. För att försinka hvarandra, brukade de i smyg

undangömma skofflar och qvastar. Sedan detta utgöra var undanstökat, dracks s.k. glögg, och derpå begåfvos de sig ut i granngårdarne, der de sjöngo Staffans visa med andra dylika. Utom nöjet var äfven traktering föremål för dessa uppvaktningar, och derom gjorde de påminnelse genom afsjungandet af följande vers:

Mor hon sitter i spiseln, spiseln,
Och steker julegrisen, grisen;
Och ser jag på edert fönster blankt,
Att ni har brännvin och inte lank.

Att de uppnådde åsyftade ändamålet, följer af sig sjelft.

Under loppet af helgen helsade granne på hvarandra, då det dansades och gjordes lekar, och bland dessa var den för denna socken egendomliga s. k. *höglorfen*. Den tillgick så, att de deltagande stodo i en ring med en karl inuti, som på i Runa angifven melodi sjöng följande ord:

Katten hade lår, fyra som de,
femte var rompa,
Å vill inte du, ska fälla ja
dansa med stumpa,
hvarpå han drog en flicka inom ringen
och dansade med henne.

Liksom vid ofvannämnde, sjöngo de till sina lekar och dansar.

Särskildt ville ungdomen roa sig. Fördenskull gingo drängarne omkring i husen och upphemtade frivilliga gåfvor af bröd, smör, malt, brännvin och ljus m.m., hvarefter det anställdes så kallade lekstugor. Till aflöning åt den spelman, som då trakterade med musik, samman-sköto de närvarande penningar, då den som upphemtade dem i improviserad visa prisade hvar och en af gifvarne".

Christina Frohm

Busiga gåtor

- 1 Vad heter Norges sämsta skidåkare?
- 2 Vad är likheten mellan en fiskare och en baby?
- 3 Vad är likheten mellan en cykel och en sjöman?
- 4 Vad är det för likhet mellan en apelsin och en professor?
- 5 Vad är det för likhet mellan en kalkon och vatten?
- 6 Vilka två djur blir en dryck om man tar bort första bokstaven?
- 7 Vad heter Finlands sämsta boxare?

(Svaren på sid 12)

Vimmerbybornas besök hos oss 10 - 11/9 -94

Efter vårt besök hos Vimmerby folkdanslag 28 - 29/5 skickade jag tackkort och inbjöd dem till en kräftskiva hos oss den 10/9. 21 st kom, installerade sig i textilslöjd- och musiksalen. Thure och jag tog dem med runt Strandvägen ut till Lövhagen i det fina vädret, Birgitta, Lasse och Marianne och senare Kjell och Britt dukade och ordnade för kvällen i Svandammsskolans matsal. Ute på Lövhagen fikade vi och spelade brännboll. Alla utom tre var med. En halkade och blev blöt i baken. En sträckte benet i stridens hetta. Men alla tyckte det var kul!

Åter till skolan via Hamnviken. 18.00 var landgångar och kräftor framdukade. Priset var 100:- pp. Vi åt, drack och sjöng, hellre än bra, ur de nya sånghäftena som Karin A (och jag) fixat. Sen vidtog dansen. Hälften deras och hälften våra. Avbrott för kaffe och en present från dem. Litet över 23 gick ganska många hem så då avslutade vi dansen.

Frukosten på söndagen fick de klara själva. Lasse hade informerat. Vid 12-

tiden drog vi oss till Hembygdsgården, det var hembygdens dag, tittade i Ludes stuga och dansade sen kl. 13, först de, med sju par (1 skadad) och sen vi med fyra. Vi avslutade med flickorna i Småland gemensamt.

Lotter, titt på hantverkare och fika i gula villan innan hemfärd.

Avskedskramar och hopp om snart återseende vid 15.

Städning av matsalen återstod.

Det var en trevlig helg!

Kerstin Grundström

Slöjdsektionens verksamhet 1995

Slöjdsektionen har för avsikt att anordna endast en distriktkurs i slöjd under 1995. Detta på grund av att det varit svårt att få deltagare till kurserna under 1994. En kurs måste inställas p.g.a. för få deltagare. På den genomförda hemslöjdskursen var endast tre föreningar representerade. De som inte var med gick miste om en mycket lyckad kurs med mycket duktiga ledare.

Kursen i Luffarslöjd som inställdes i

år tänker vi försöka genomföra hösten 1995. Vi tycker nämligen att ett gammalt hantverk som luffarslöjd är värt att bevara. Det är fleras som visat sig intresserade efter det att kursen inställts. Vi tror också att det kanske är en del som inte vet vad luffarslöjd är för något.

Här ett försök till kort beskrivning: Luffarna använde järntråd av olika slag att tillverka bruksföremål av så som krokar, fönsterhakar, gryt- och strykjärns-underlägg, brödnaggar och mycket annat. Det var bara luffarens fantasi som begränsade hans tillverkning.

Vi har Hjördis Götte från Örebro som tilltänkt instruktör, hon har bl. a. gått i lära hos en gammal farbror i Eskilstuna som hade luffarslöjden som tradition från sin barndom. Vi i slöjdsektionen kommer gärna ut till de föreningar som vill ha hjälp med sin slöjdverksamhet under året. Kontakta någon av oss om Ni behöver råd eller hjälp så skall vi göra vårt bästa för att hjälpa er.

Gunnar	016-25653
Jan	0151-30388
Asta	0152-21632
Stig	0155-33281

Foto: Ing-Britt Gustafsson

Utlandsbesök

17 - 20 juni hade Flens Folkdansungdomar besök av ett Danskt Ungdomslag bestående av 22 ungdomar och 7 vuxna från Ravsted på södra Jylland.

Danskarna kom fredag kväll kl 20.00. Det var tredje gången vi träffades och det är otroligt roligt att ses igen. Eftersom de hade rest lång väg, var alla trötta, så vi hälsade alla varmt välkomna och sen var det bara att inkvartera alla hos sina värdfamiljer.

På lördagen var det "Fest i Flen". Då dansade vi tillsammans på olika platser i centrum mellan kl 10.00 - 12.00. Det blev en stor fin grupp dansare, 45 st (med både våra dansare och danskarna). På kvällen samlades vi på Tea-lokalen och hade en trevlig fest tillsammans med mycket dans. Våra danska föräldrar var också inbjudna och tillsammans hade vi lagat mycket god mat.

På söndag var vi till Parken-Zoo i Eskilstuna, där vi dansade uppvisning. Sedan besökte vi djurparken och dinosaurietältet.

Söndagskvällen avslutades på Volvogården i Flen med brännbollsturnering mellan Danmark och Sverige, där också våra dansares föräldrar deltog. Danskarna vann turneringen.

Vi hann också med korvgrillning och dans på gräsmattan. Ungdomarna hade så roligt att de aldrig ville sluta dansa.

Efter en intensiv men rolig helg, blev det måndag morgon och redan kl 07.00 var det dags att vinka farväl till våra gäster.

Avsked är alltid svårt, men eftersom vi fått inbjudan till nästa år vet vi att vi ses igen.

**Flens Folkdansungdomar/
Ledare Sonia Waern,
Ena-May och Cristina**

Svar på Busiga gåtor (från sidan 11)

- 1 Inge Glid
- 2 Båda väntar på napp
- 3 Båda går på däck
- 4 Båda är klyftiga
- 5 Båda kluckar
- 6 Svin och föl
- 7 Ranka Runtiringen

Den Busiga Sidan

Korsord

MOT-SATS TILL IN			ANTAL ÖNSK- NINGAR I SAGAN	GOTT TILL KORV	FÄGEL FOT KAN SÄR GÖRA	EJ OVAN- LIG
SÄGES VARA DJURENS KONUNG.	FINNS FLERA I BYRÅN					
VISAR GRÖN GUBBE					ON	
						HÄR REG- NAR DET NÄSTAN ALDRIG
GÖR BÖRDET FINT				BLIR KVAR NÄR MAN SYTT	ÄDELSTEN	
GRIS- HAMMA		STYGGA ATT LYSSNA MED				
RINNER OFTA VATTEN I				EJ RÄTT		
OFRI ARBE- TARE	DJUP DAL- GÄNG VINKEL- BOKSTAV	25	ITU	DRYCK		PÅ SVENSKA BILAR
					ÄR KALL	

Redaktionsadress: c/o Nils Häggborn
Blidvägen 6, 137 57 Västerhaninge

**BÖCKER, NOTER, KASSETTER OCH SKIVOR
FRÅN SPELMANSFÖRBUNDET**

**Förnya och utöka Ditt folkmusikbibliotek
med våra fina produkter**

SVENSKA LÅTAR, Södermanland
Vårt landskaps del av det klassiska
storverket. 207 uppteckningar
Faksimil av originalutgåvan från 1934
Pris: 70:-

A.G. Rosenberg
420 SVENSKA DANSPOLSKOR MM
från Södermanland och andra landskap
Faksimil efter utgåvor från 1876-1882
Pris: 80:-

SÖRMLÄNDSKA VISOR del I, II och III
Visor för praktiskt bruk från den
sörmländska traditionen
Ett 30-tal visor i varje del
Pris: 20:- styck

A.P. ANDERSSON
75 Låtar och visor från Södermanland
och Närke upptecknade 1880 av skolläraren
i Västra Vingåker August Petter Andersson
Pris: 80:-

AUGUST KARLSSONS LÅTAR
49 låtar från södra Uppland och norra
Södermanland som August Karlsson
spelade dem
Pris: 70:-

Benny Johansson
MÄLARBLANDADE LÅTAR
Klarinettilåtar från mälardalen
Pris: 100:-

KILA TE' TROSA, LP
Visor och låtar från södra Sörmland
med våra fina traditionsbärare och
flera av landskapets skickligaste spelmän
Pris: 90:-

Ingemar Andersson
DANSBANORNA, DANSERNA OCH MUSIKEN
Särtryck ur artikel i "Sörmlandsbygden" 1992
om arbetet med dokumentation om dansbanornas och
dansmusikernas utveckling i Katrineholstrakten
Pris 35:-

K.P. Leffler
FOLKMUSIK FRÅN NORRA SÖDERMANLAND
400 melodier upptecknade 1898
Faksimil efter utgåvor från 1899-1900
Pris: 90:-

MORFARS FARS DANSMUSIK
Berättelser och beskrivningar om den äldre
generationens dansnöjen och spelmän
och hur traditionerna lever idag
Pris: 80:-

CARL AUGUST LINDBLÖM
97 låtar ur två spelmansböcker från
1853 och 1856 samt historik om den
legendariske storspelmannen
Pris: 90:-

ANDERSSON & PETERSSON
Ett stycke sörmländsk spelmanshistoria
om Anders Andersson, August Pettersson
och Yngve Andersson. 60 låtuppteckningar
Pris: 80:-

Anders Björklund
Gunnar Nordlinder
VISOR & VERSAR
87 sjömansvisor från alla de sju haven
Pris: 70:-

I DEN SKÖNA VINGÅKERSBYGDEN, kassett
Folkmusik från Vingåker med Simmings,
Anita Hedlund och Christina Frohm
Pris: 70:-

VÄLKOMMEN TILL VÄRLDEN, kassett
Visor och ramsor för små och stora barn
från den sörmländska traditionen
med våra bästa vissångare
Pris: 70:-

**Beställ hem våra böcker, noter, skivor och kassetter så här enkelt:
Ring in Din beställning till Leif Epel/Excentric AB telefon 08-99 91 90
eller skriv till adressen Box 2041, 125 02 Älvsjö
så får Du ett paket med faktura på posten. Porto tillkommer på priset.**

Till Salu

1 fiol signerad *Karl Tirén*,
1 fiol signerad *Ling No 54*,
1949, *Skebokvarn*.

Dessutom en myckenhet
folkmusiknoter.

Säljes p.g.a. sjukdom, allt
tillsammans eller i flera
delar.

Kontakta:

Charles Svärdholm

08 - 81 37 52

Boka

Lördagen den 18 mars 1995

för Sörmländska Ungdomsringens
distriktsstämma i

Katrineholm

På kvällen middag med dans

Arr: Verdandis Folkdanslag

Motioner senast den 18 januari 1995 till

Distriktsadressen

1995 ÅRS KURSUTBUD

Kursinformationen presenterar distriktets kurser och övriga arrangemang under 1995 och införes i Sörmlandslåten/Sörmlandslinjen nr 4 så alla medlemmar får möjlighet att ta del av 1995 års kursutbud.

Kurserna är i första hand avsedda som ledarutbildning och vidareutbildning av förenigarnas funktionärer.

1995 års kursprogram presenteras först i en årsplan och sedan sektionvis med mera detaljerat innehåll. Inbjudan kommer i god tid före varje kurs där ytterligare information om instruktörer och ev "Ta med grejor" står angivet.

FÖLJANDE REGLER GALLER FÖR KURSDELTAGARE.

Anmälningsblankett finns med i kurskatalogen där du kan anmäla dig genast, det kommer ytterligare en anmälningsblankett med den separata inbjudan. När du bestämt dig lämnar du din anmälan till din kursansvarig som vidarebefordrar den till berörd sektion. Beakta senast anmälningsdatum.

Anmälan är bindande. Deltagare som anmäler sig till flerdagskurser bör vara beredd att fullfölja hela kursen. Bekräftelse på tilldelad kursplats skickas till kursdeltagaren och faktura på kursavgiften skickas till föreningskassören. Kursintyg erhålles automatiskt vid kursens slut. Om du blir hastigt sjuk eller av annat

skäl inte kan delta i den kurs du anmält dig till, skall du i första hand meddela dig till föreningens kursansvarig eller föreningsfunktionär och till den som är ansvarig för kursen.

Uteblivet deltagande innebär att din förening debiteras kursavgiften. Den kursavgift som angives på kursinbjudan gäller för deltagare som genom förening är ansluten till Svenska Ungdomsringen. Övriga intresserade får delta i mån av plats och får då betala en något högre avgift. 1995 års kursprogram

21/1	Smultronkurs
5/3 och 16/9	Pol Skor
7-8/10, 19/11 och 27/1-96,	
9-10/3-96	grundutbildning
9/4 och 20/10	"I glädje och sorg"
21/1	Upptaktsträff
12/2	Ungdomsdans
1/4	Vår-BUL
9/4	Ungdomsdans
Maj - Juni	Ungdomsringens dag på Skansen
9/8	Ungdomskurs
10/9	Ungdomsdans
30/9	Barnkurs
7/10	Sörmländska Ungdomsringens grundutbildning
21/10	Höst-BUL
12/11	Ungdomsdans
19/11	Grundutbildning
	Höstens slöjdcurs

SMULTRONKURS

21/1-95

Vi följer upp höstens blåbärskurs med nya och spännande ämnen.

Önskemål och nya ideer skall nu prövas. Samverkan med bus.

POLSKOR

5/3-95, 16/9-95

Pol Skor har väckt dansintresset och dansglädjen hos ett allt större antal av våra medlemmar. Vi rider nu på vågen och erbjuder två kurser i de vanligaste polskorna som dansas ute i dag.

GRUNDUTBILDNING

7-8/10-95, 19/11-95, 27/1-96, 9-10/3-96

Här återkommer Sörmlandsdistriktets grundkurs för dig som står i begrepp om att ta hand om en nybörjarkurs eller leda dansen i din förening. Detta är ett utomordentligt tillfälle för dig och din förening att förstärka ledarantalet och därmed föreningens framtida utveckling. Kursen omfattar fyra gånger, varav två tvådagar och två endagar. Tala med din kursansvarig i föreningen som helhjärtat kommer att stötta dig så att du kan delta i hela utbildningen.

I GLÄDJE OCH SORG

9/4-95, 20/10-95

Vi som är dansledare träffas för att utbyta erfarenheter och samlas kring nya grepp. Detta innebär att vi skall dela med oss av egna erfarenheter samt byta danser och ideer. Träffar av detta slag har efterlysts så nu ser vi fram emot att minst två dansledare från varje förening kommer. Väl mött till två viktiga sammankomster.

KULTURSTIPENDIUM TILL ÄNNU EN UNGDOMSRINGARE

Kaarina Nyström-Pahlén

I förra numret av Sörmlandslåten/Sörmlandslinjen gratulerades Kaarina Nyström-Pahlen för sitt kulturstipendium som hon erhållit av Salems Företagares intresseförening. Nu får vi lyfta på hatten för ytterligare en ungdomsringare, nämligen Sonia Waern från Flen, som tilldelats Flens Kommuns kulturstipendium för 1994. Sonia har liksom Kaarina arbetat med ungdomar och främst då inom skolorna.

Kulturnämndens uttalande lyder:

För ett helhjärtat och outtröttligt arbete med att ge främst den yngre generationen god kunskap och stil på sällskapsdansens område, tilldelas Sonia Waern Flens Kommuns kulturstipendium för 1994.

Sonia har tidigare 1989/90 erhållit Lions kulturstipendium och är därmed dubbel stipendiat i Flen.

Vi i distriktsstyrelsen gläds åt att vi har sådana entusiaster inom vår verksamhet och önskar Er lycka till.

Henry L

Sonia Waern

Nordlek

Dag 1 Onsdag 6/7

Vi anländer till Linköping efter att vi åkt buss i tre timmar. På stationen står funktionären Per-Ove och väntar med sin bil, för att skjutsa oss till universitetet där Nordleks kansli ligger. På kansliet hämtar vi ett kuvert med papper, kartor, matbiljetter m.m. Sedan släpade vi vårt tunga bagage till närmaste busshållplats, där vi tog Nordleksbussen till Lambohov (där vi skulle bo).

Väl inne i bussen upptäcker vi att Mia glömt sin ryggsäck kvar vid hållplatsen. Panik! För att kunna hämta upp väskan är vi tvungna att åka med i det varvet runt Linköping som bussen går i, det var väldigt varmt och den lilla extra rundan tog en timme. När vi väl kom till Lambohov upptäcker vi att vi måste släpa våra väskor i ytterligare 500 meter för att komma till Lambohovshallen. Äntligen fick vi pusta ut. Alla tre var trötta, men också väldigt hungriga så vi tog närmsta bussen till McDonalds.

Där hade Tessa lite otur och lyckades välta ut sin cola över ett bord, pinsamt. Vi åt snabbt upp och skyndade oss till Arbis, där det är ungdomsdans mellan 15.00 - 17.00. Allihop tyckte det var jättekul, vi fick lära oss nya danser till rolig musik och fick tillfälle att skapa nya bekanskap. Efter dansen åkte vi hem, packade våra väskor och begav oss till Glyttinge campings bad. Det var skönt i vattnet så vi blev kvar där ganska länge. När vi badat var det matdags och trots Tessas stora protester gästade vi McDonalds igen.

Vi åt, åkte hem för att byta om till ungdomsdisco som var senare i Arbis. Disco var kul och man fick chans att träffa litet nytt folk. Vi gick därifrån en timme innan det var slut, vi var trötta efter dagens strapatser.

Framme vid Lambohov piggnade vi dock till, så vi tog och dansade litet jenka på Konsums tomma parkering. Inne i Lambohov var det alldeles svart och de flesta sov. Vi smög oss iväg för att duscha och kröp sedan fnittrande i

sovsäckarna, efter en jobbig, rolig och lång dag.

Dag 2. Torsdag 7/7

Vi blev tidigt väckta av en samling finnar som stod bredvid våra liggunderlag och diskuterade frukosten (tror vi). Den hade nämligen kommit fel. Vi som egentligen skulle äta frukost på Slestadskolan, fick äta i våra sovsäckar. Efter frukosten fick vi ändå ta en promenad till Slestadskolan för att hämta våra matpaket. Vi bestämde oss för att ägna förmiddagen åt att strosa omkring i Gamla Linköping och vara litet allmänt kulturella. Den planen sprack då vi råkade gå av bussen alldeles för tidigt, och vi hamnade i en vacker park i stället, där vi strosade omkring ett tag. Efter det gick vi till Linköpings domkyrka, kyrkan var imponerande, nästan finare än Strängnäs domkyrka. Väl ute ur kyrkan fick vi syn på en skylt: "Vackra 1700-talshus". Vi

fors. på sid 4

Funktionärsträff på Adelsö

Kursdeltagare på Adelsö.
Foto: Henry L.

Den första helgen i oktober hade i år fredagskväll samt lördagen bokats för en funktionärsträff, i år styrdes kosan till Adelsö.

Vi samlades vid färjan i Slagsta för gemensam färd ut till Adelsö. Färjan tar ungefär 10 minuter på sig för att ta sig mellan fastlandet och Ekerö. Det finns även bilväg ut till ön men då måste man in till Stockholm först för att vända ut emot ön. Alltså en omväg på rätt många mil. Kostnaden för att färja över är också överkomlig, 30 kronor enkel resa för bil med passagerare. När vi kom iland på Ekerö hade mörkret redan lagt sig över nejden och Henry, som åker med oss utbrister att här är det väldigt vackra ekbackar. Ni vet ju vad bra man ser på sidan av vägen när det fortfarande är lön kvar på träden och beckmörkt utan tillstymmelse till gatlykta och det är en smal landsväg på landet. Vi tackade för informationen och gläder oss åt att nu vet vi åtminstone vad som finns där ute i mörkret. Färjan mellan Ekerö och Adelsö är däremot gratis eftersom det inte finns någon bro till denna ö. Färjan ser vi i mörkret på andra sidan. När vi kommer fram till färjan har vi blivit skilda åt, det är

inte lätt att ligga först och se om antalet billykter bakom härrör från 6 bilar eller om någon blivit på efterkälken, men efter en stund har alla kommit ikapp och i god tid innan färjan kommer in. Adelsö ligger i Uppland så vi har bytt landskap, men kan ändå se hem till Södermanland. Vi skall bara åka en liten bit på ön för att komma till vandrarhemmet där vi skall ha vår konferens.

Vi samlas i receptionen för att få nycklar till våra rum och därefter går vi till en större lokal där vi äter den medhavda kvällsvardens och börjar helgen med att diskutera gemensamma frågor.

Kvällen blir sen innan vi bryter upp, några väljer trots detta att fortsätta diskussionen i sin sektion ytterligare en stund.

Lördagen börjar med en gemensam frukost vid 7.30. Vi har bett Spelmansförbundet att närvara på morgonen och de har anmält att de kommer 4 stycken. Vi diskuterar tidningen och kursverksamheten med dem.

En del av resultatet av denna diskussion kan ni läsa om i Ordföranden har ordet.

Efter lunch får vi en ciceron från ön

som berättar om Adelsö. Vi besöker gravfält vid Adelsö kyrka samt ser platsen för adelns uppkomst som enligt vår ciceron är Adelsö. Vi ser över till Björkö där Birka ligger. Det ligger ett dis över nejden men vi kan skönja Ansgarskorset på klippan. Vi får av vår ciceron en liten inblick i Adelsö på 900 - 1000 - talet och dagens Adelsö.

Sektionerna fortsätter sitt arbete fram till middagen därefter blir det hemresa. Vi kommer tyvärr till färjan lagom till matrast på såväl Adelsö som vid färjan till Slagsta och får vänta ett tag, men det verkar inte göra ungdomsringare något, för det blev en livlig diskussion om än det ena än det andra, bl. a. om vi skulle gå in till färjekarlen när han åt och stå och titta på. Om han i det skedet hade kört över oss tidigare...

Elisabeth

Ciceronen på Adelsö: Lars Törvall
Foto: Henry L.

Spelmansstämma
i Folketss Hus i Eskilstuna den 4 mars
Eskilstuna Spelmansgille

Nordlek forts.

tänkte "oh, vad trevligt" och begav oss dit. Det var en liten röd trädgård där dom sålde hantverk. Riktigt mysigt. När vi tittat klart där, irrade vi tills vi hittade en mysig bänk under ett vackert träd. Perfekt matsäcksställe. Efter matstunden tog vi bussen till Lambohov. Där packade vi våra badkläder för att åka till Tinnerbacksbadet som ligger i utkanten av centrum. Det var skönt att bada eftersom det hade varit så varmt hela dagen. Badplatsen var rolig med både inomhus- och utomhusbad. Därifrån åkte vi direkt till Kårallen för att äta middag. Vi var väldigt hungriga, så det smakade gott med den ej snålt tilltagna maten.

Efter maten åkte vi hem för att byta till kvällens aktiviteter. Tessa band en vacker blomsterkrans. Vi åkte till Kårallen där det var Nordisk lekstuga. Danserna var lite krångliga och ämnade mer för vana dansare, så vi begav oss till Arbis där det var Färödans. Till danserna fanns ingen musik utan de som kunde sångerna sjöng högt och stämmningsfullt. Danserna färöborna lärde ut var ganska lätta och det gick bra att hänga med.

Efter en timmes dansande fick vi för oss att åka till Folkets Park och se vad som försiggick där. I Folkets Park var det full rulle och folk överallt, det var dans på flera dansbanor. Efter att ha tagit en svängom gick vi och såg på några underhållande och bra dansuppvisningar. När det var slut gick vi och dansade litet mera, vi var trots allt ganska trötta och åkte hem ganska snart. På bussen satt vi och sjöng med några norrmän, det var jätteroligt. Som tradition tog vi en jenka på parkeringen. Vi träffade några svenskar i duschen som vi pratade med, riktigt trevliga.

Dag 3. Fredag 8/7

Vi vaknade ganska sent och fick lov att skynda oss till Slestadskolan för att äta frukost. Eftersom vi är miljövänner lider vi svåra samvetsqual när vi äter vår frukost, som är ordentligt inplastad och inpaketerad på alla sätt. Minusstreck för det i kanten.

Efter frukost gick vi tillbaka till Lambohovshallen och gjorde upp lite planer för dagen. Först letade vi reda på G:a Linköping och strosade omkring där ganska länge. Vi åt vår matsäck vid en uteservering. Det var mysigt i G:a Linköping då det fanns så många gamla affärer och museer.

Band annat ett museum fascinerade oss, det tekniska. Där kunde man själv prova på mängder av enkla experiment, det var jättekul. Sedan gick vi till "Slöjd för alla" på Hemslöjdsgården. Där kunde man slöjda och pyssla med olika avancerade saker. Vi gick omkring där och tittade lite, men vi bestämde oss för Konserthuset i stället. I Konserthuset pågick tyvärr ingen aktivitet så vi köpte var sin glass och åkte hem. På bussarna får man nästan värmeslag, det var väldigt hejt och kvavt, så när vi kom hem bestämde vi oss för att göra ett återbesök på Tinnerbacksbadet efter att vi ätit. Maten var god. Bussen var i vanlig ordning kokhet när vi åkte till badet, så det var underbart med det svalkande vattnet. När vi badat åkte vi hem för att byta om till discot. På detta disco var det mer folk än det förra, det var också "karaoke night". Det var riktigt kul att se när de andra gjorde bort sig. (Vi sjöng inte! Det gör vi på bussen så det räcker.)

Kvällen gick fort och det var snart dags att packa in sig i den trånga bussen. När vi kom till Folkets Park blev bussarna överfulla, vi lyckades dock pressa oss ut genom dörrarna när vi kom till Lambohov. Tessa tog en liten Jenka på parkeringen för att hålla traditionen vid liv. Klockan var 02.00 när vi kom i säng. Vi var ganska trötta och somnade snart.

Dag 4. Lördag 9/7

På förmiddagen åkte vi till G:a Linköping och dansade på dansbanan där. Vi lyssnade även på spelmän som spelade litet varstans i G:a Linköping. Vi följde också med en guidgrupp bland husen. Guidningen var rolig eftersom att de gjorde en liten teater. Matsäcken åt vi på samma ställe som igår, fast idag var det mer folk där. Vi åkte hem och bytte om till dräkt. Det var kul att kunna använda dräkten en gång iallafall, det har varit för varmt för

dagligt bruk. Iklädd dräkt åkte vi i den mycket varma bussen till stadion-uppvisningen på Folkkungavallen. Det var härligt att se en hel fotbollsplan med 2500 st nordiska folkdansare. Efter uppvisningen begav vi oss till Folkets Park där vi tänkt tillbringa kvällen. Vi dansade både svensk gammaldans och Färödans, som vi nyss lärt oss. Runt midnatt var det avslutning med spelmän och en jokande sydsame. Vi fick också höra nykorade värdsmästaren i nyckelharpa, han var otroligt skicklig och spelade väldigt bra. Det slutade med att nästa värdland, Finland tog över Nordleks fana. Efter avslutningen åt Tessa korb och Elin beställde isvatten i baren. Vi dansade litet till, men åkte snart hem. Väl i Lambohovshallen möts vi av ett finskt gäng som håller på att packa in i sin buss. Det var tur vi var trötta, annars hade vi aldrig somnat för allt stoj och tjatter.

Dag 5. Söndag 10/7

Hemresedag. Vi åt frukost i vanlig ordning och när vi kom tillbaks till hallen var alla finnar borta. Först då upptäckte vi att det också bott några norrmän i närheten av vår sängplats, trevligt. Norrbaggarna åkte snart och vi blev själva i den nu väldigt tysta jumpahallen. Efter det att vi packat våra saker kom det några funktionärer och sa att de var tvungna att stänga och låsa hallen. Vi visste inte riktigt vart vi skulle ta vägen, men som tur var skjutsade funktionärerna oss till Kårallen. Sedan väntade vi där i några timmar tills det var dags att åka till centralen. Tågresan gick bra fast det att hettan höll i sig och vi var trötta efter de heta dagarna och sena kvällarna. Hur som helst så har Nordlek '94 varit till belåtenhet, även fast det nog skulle vara roligare att åka ett helt lag.

Maria Larsson, Elin Engman,
Theresia Pettersson.

Julklappen till
din Damsvän!

Ungdoms- ringsotryjan 135=	Ungdoms- ringsvaskan 25=
Ungdoms- rings T-shirt 60=	Ring Henry 530 52988